

Briselē, 2.4.2019.
COM(2019) 165 final

Ieteikums

PADOMES LĒMUMS,

**ar ko papildina Dohas Attīstības programmas sarunu norādes attiecībā uz
plurilaterālām sarunām par noteikumiem un saistībām elektroniskās komercijas jomā**

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Pasaules Tirdzniecības organizācijas (PTO) vienpadsmitajā ministru konferencē 2017. gada 13. decembrī 70 PTO locekles pieņēma kopīgu paziņojumu par elektronisko komerciju¹, lai uzsāktu izpēti saistībā ar turpmākām PTO sarunām par elektroniskās komercijas aspektiem, kas saistīti ar tirdzniecību.

Eiropas Savienība (ES) stingri atbalstīja 2018. gadā PTO veikto izpēti. Izpēte bija pārredzama un atvērta visām PTO locekļēm, un tajā tika apspriesti visi ar tirdzniecību saistītie elektroniskās komercijas aspekti, kurus apspriešanai nodeva iesaistītās locekles.

2019. gada 25. janvārī, pēc sekmīga izpētes noslēguma 2018. gada decembrī, 76 PTO locekles, to skaitā ES, apstiprināja savu nodomu sākt PTO sarunas par elektroniskās komercijas aspektiem, kas saistīti ar tirdzniecību². Iesaistītās locekles ir apstiprinājušas, ka tās kopā ar iespējami lielu PTO locekļu skaitu centīsies gūt augstam standartam atbilstošu rezultātu, kas tiks balstīts uz spēkā esošajiem PTO nolīgumiem un sistēmu. Tās atzina un apņēmas ņemt vērā unikālās iespējas, kā arī problēmas, ar ko elektroniskajā komercijā saskaras PTO locekles, to skaitā jaunattīstības un vismazāk attīstītās valstis, kā arī mikrouzņēmumi, mazie un vidējie uzņēmumi. Visbeidzot, tās apstiprināja savu nodomu arī turpmāk mudināt visas PTO locekles piedalīties, lai vēl vairāk palielinātu ieguvumus no elektroniskās komercijas uzņēmumiem, patērētājiem un pasaules ekonomikai.

Līdz ar to e-komercijas sarunas būtu jārisina plurilaterāli PTO sistēmā un jāsaglabā to pārredzamība un atvērtība visām PTO locekļēm, kuras nolemj iesaistīties. Iesaistītās locekles PTO sarunu procesa sākumā vai vēlākā posmā var nodot apspriešanai jebkākus priekšlikumus par elektroniskās komercijas aspektiem, kas saistīti ar tirdzniecību.

Komisija saskaņā ar Dohas Attīstības programmu (DAP) saņēma Padomes atļauju Pasaules Tirdzniecības Organizācijā risināt sarunas, *inter alia* par pakalpojumu tirdzniecību un tirdzniecības atvieglošanu, kā arī par tirdzniecības noteikumu pakāpenisku liberalizāciju³. Elektroniskā komercija ir neatņemama pakalpojumu un preču tirdzniecības daļa,⁴ tāpēc sniegtā atļauja attiecas uz jaunajām PTO sarunām par elektroniskās komercijas aspektiem, kas saistīti ar tirdzniecību, jo sarunas par elektronisko komerciju ir saistītas ar pakalpojumu tirdzniecību, tirdzniecības atvieglošanu un tirdzniecības noteikumu pakāpenisku liberalizāciju⁵. Tāpēc nav vajadzīgs jauns Padomes lēmums, ar ko atļauj sākt sarunas saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 218. panta 3. punktu.

¹ WT/MIN(17)/60.

² WT/L/1056.

³ Dohas Attīstības programmas (DAP) atļauja izriet no 1999. gada 25. oktobra — 2008. gada 10. marta Padomes secinājumu kopuma.

⁴ 1998. gada 25. septembra darba programmā noteikts, ka elektroniskā komercija ir preču vai pakalpojumu ražošana, izplatīšana, tirgvedība, pārdošana vai piegāde/sniegšana, izmantojot elektroniskos līdzekļus.

⁵ Atsauce sniegta īpaši uz Padomes 1999. gada 25. oktobra, 2001. gada 21. novembra, 2003. gada 21. jūlija secinājumiem (kuri konkrēti paredz, ka Singapūras un Dohas ministru deklarācijas un saistītie dokumenti, kas pieņemti Dohas sarunu kārtā, kā arī agrākie Padomes secinājumi, ir Savienības rīcības pamatā DAP sarunās) un 2003. gada 5. decembra, 2004. gada 6. oktobra, 2005. gada 19. jūlija,

Tomēr, lai gan elektroniskā komercija PTO darba kārtībā nav pirmo reizi,⁶ plurilaterālas sarunas par elektroniskās komercijas aspektiem, kas saistīti ar tirdzniecību, varētu būt plašas un skart vairākus jautājumus, par kuriem ir ES tiesību akti, kā arī saistītas ar konkrētām bažām, īpaši par datu pārrobežu plūsmām un audiovizuālajiem pakalpojumiem, un ar konkrētām prioritātēm. Tāpēc, lai sarunas ievirzītu precīzākā gultnē, Komisija iesaka Padomei pieņemt sarunu norādes konkrēti PTO sarunām par elektronisko komerciju.

Ierosināto sarunu norāžu mērķis ir nodrošināt, lai ES, pilnībā ievērojot *acquis*, ieskaitot personas datu aizsardzības sistēmu, un tirdzniecības sarunās ES pieņemto rīcībpolitiku, varētu iesaistīties sarunās par visiem ar tirdzniecību saistītajiem elektroniskās komercijas aspektiem, kurus sarunu gaitā ierosinājušas iesaistītās PTO locekles.

Eiropas Savienība par sarunu mērķi izvirzījusi uzlabotu globālo elektronisko tirdzniecību, atvieglotu uzņēmumu (to skaitā mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu) darbību, lielāku patērētāju uzticēšanos tiešsaistes videi un jaunas iespējas iekļaujošas izaugsmes un attīstības veicināšanai. Lai ar pēc iespējas lielu PTO locekļu līdzdalību panāktu augstam standartam atbilstošus rezultātus, būtu jānodrošina, ka noteikumi un saistības locekļiem pieļauj atbilstošu elastību.

Rezultāts PTO sarunām par elektronisko komerciju, visticamāk, būs PTO noteikumu kopums, ko locekles pēc tam varēs vienpusēji nolemt iekļaut savos spēkā esošajos PTO saistību sarakstos.

- **Atbilstība spēkā esošajiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Iepriekš minētie mērķi atbilst Līgumam par Eiropas Savienību (LES), kurā ir noteikts, ka Eiropas Savienībai vajadzētu “veicinā[t] visu valstu integrāciju pasaules ekonomikā, arī pakāpeniski atceļot starptautiskās tirdzniecības ierobežojumus”⁷.

2018. gada 28. un 29. jūnija Eiropadome atļāva Komisijai turpināt piedalīšanos PTO modernizācijā, lai sasniegtu šādus mērķus: 1) palielināt PTO nozīmi un spēju pielāgoties pārmaiņām pasaulē un 2) stiprināt PTO efektivitāti. Šā procesa centrālais pīlārs ir PTO noteikumu izstrādes modernizācija, kas ir viens no galvenajiem mērķiem sarunās par elektronisko komerciju.

Komisija 2018. gada 18. septembrī iesniedza koncepciju⁸ par PTO modernizāciju. PTO noteikumu izstrādes funkcijas stiprināšanas kontekstā Komisija arī uzsvēra, ka PTO ir jānovērš šķēršļi, kas kavē digitālo tirdzniecību. Tā uzsvēra, ka “[..] ir svarīgi izveidot noteikumus, kas iekļauj digitālo tirdzniecību, lai ar elektroniskiem līdzekļiem novērstu nepamatotus šķēršļus tirdzniecībai, radītu uzņēmumiem juridisku noteiktību un nodrošinātu patērētājiem drošu tiešsaistes vidi. [..] būtu jāparedz, ka jaunie noteikumi iekļauj ne tikai pakalpojumu tirdzniecību, bet arī visus ekonomikas nozares.”

Brīvās tirdzniecības sarunās ES ir sistēmiski virzījusi vērienīgus reglamentējošus noteikumus gan telesakaru pakalpojumu, gan digitālās tirdzniecības jomā. Sarunu norādēs, kas ierosinātas sarunām par PTO elektronisko komerciju, ir ievērota tā pati pieeja, kuru brīvās tirdzniecības nolīgumos izmanto ES (pielikuma 10.–12. punkts).

2005. gada 18. oktobra, 2005. gada 21. novembra, 2006. gada 12. jūnija un 2008. gada 10. marta secinājumiem.

⁶ PTO darba programma par elektronisko komerciju tika uzsākta 1998. gadā.

⁷ ESL 21. panta 2. punkta e) apakšpunkts.

⁸ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/september/tradoc_157331.pdf

- **Atbilstība pārējiem Savienības politikas virzieniem**

Noteikumi, kurus ES ir ierosinājusi divpusējās sarunās, kā arī noteikumi, ko ES var ierosināt Pasaules Tirdzniecības Organizācijā, balstās uz ES iekšējā tirgus tiesību aktiem digitālās tirdzniecības un telesakaru pakalpojumu jomā un tiem pilnībā atbilst.

Ierosinātās sarunu norādes apstiprina, ka visiem noteikumiem vai saistībām, par kuriem ES ir vienojusies, būtu jāatbilst ES tiesiskajam regulējumam (pielikuma 9. punkts).

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

LESD 207. panta 3. punkts un 4. punkta pirmā daļa saistībā ar LESD 218. panta 3. un 4. punktu.

Saskaņā ar 207. panta 3. punktu, ja ir nepieciešams apspriest nolīgumus, kas skar kopējo tirdzniecības politiku, Komisija sniedz ieteikumus Padomei. Komisija risina šīs sarunas, apspriežoties ar īpašu komiteju, ko ieceļ Padome, lai tā palīdzētu Komisijai veikt šo uzdevumu, un ievērojot norādes, ko Padome var tai izdot.

LESD 218. panta 3. punktā noteikts, ka Komisija sniedz Padomei ieteikumus. Padome ir pilnvarota pieņemt lēmumus, kas atļauj sākt sarunas, un saskaņā ar LESD 218. panta 4. punktu var sarunu vadītājam dot norādes un iecelt īpašu komiteju, ar kuru apspriežoties, sarunas jāveic.

Padome jau ir atļāvusi sākt PTO sarunas par elektronisko komerciju un devusi norādes Komisijai par pakalpojumu tirdzniecību un tirdzniecības veicināšanu, kā arī par to tirdzniecības noteikumu pakāpenisku liberalizāciju PTO, kuri ietver ar elektronisko komerciju saistītos tirdzniecības noteikumus un saistības (sk. 1. iedaļu). Tomēr, lai šīs sarunas ievirzītu precīzākā gultnē, ir vajadzīgs pieņemt papildu sarunu norādes. Tāpēc Komisija iesaka Padomei pieņemt lēmumu, pamatojoties uz LESD 207. panta 3. punktu un 4. punkta pirmo daļu saistībā ar LESD 218. panta 3. un 4. punktu.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Saskaņā ar LESD 3. pantu kopējā tirdzniecības politika ir joma, kurā ES ir ekskluzīva kompetence. Tāpēc subsidiaritātes principu nepiemēro (LES 5. panta 3. punkts).

- **Proporcionalitāte**

. Komisijas ieteikums atbilst proporcionalitātes principam.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Eiropas Savienības Padomes lēmums, ar ko izdod sarunu norādes par elektroniskās komercijas aspektiem, kas saistīti ar tirdzniecību, lai papildinātu Komisijai izdotās norādes par Dohas Attīstības programmu.

3. EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- **Ex post izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes**

Neattiecas.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Sabiedriskā apspriešana nav notikusi, jo vēl nav zināmi būtiskie PTO sarunu elementi.

Komisija regulāri apspriežas ar ieinteresētajām personām, to starpā ar tirdzniecības nolīgumu ekspertu grupu⁹ un pilsoniskās sabiedrības dialogā¹⁰.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Neattiecas.

- **Ietekmes novērtējums**

Ietekmes novērtējums šajā posmā nav vajadzīgs, jo PTO sarunas par elektronisko komerciju ir balstītas uz pašreizējo atļauju, kuru Padome devusi Komisijai PTO sarunām (sk. 1. iedaļu). Sarunu būtība neveido jaunu politikas jomu; tās turpinās plašākas PTO sarunas, kuras tiek risinātas jau gadiem.

- (a) Turklāt ir svarīgi, lai ES rīkotos ātri un iesaistītos jau pašā sarunu sākumā.
- (b) Iepriekš nevar paredzēt, kāda ietekme būs iespējamajiem jauniem noteikumiem un saistībām, kuri izrietēs no plurilaterālām sarunām PTO. Pirmkārt, tāpēc, ka iesaistītās PTO locekles vēl nav iesniegušas sarunu priekšlikumus. Otrkārt, tāpēc, ka nav zināms, kuras PTO locekles apņemsies pildīt visus un kuras dažus jaunus PTO noteikumus un saistības.

PTO sarunu noslēgumā tiks atkārtoti izvērtēti, vai ir vajadzīgs ietekmes novērtējums.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Neattiecas.

- **Pamattiesības**

Šī iniciatīva pilnībā ievēro Eiropas Savienības Pamattiesību hartu un jo īpaši 8. pantu par personas datu aizsardzību.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Iniciatīva budžetu neietekmē.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzīšanas, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Neattiecas.

- **Paskaidrojošie dokumenti (sarunu norādēm)**

Neattiecas.

- **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

Neattiecas.

⁹ <http://ec.europa.eu/trade/trade-policy-and-you/expert-groups/>

¹⁰ <http://trade.ec.europa.eu/civilsoc/meetdetails.cfm?meet=11531>

PADOMES LĒMUMS,

ar ko papildina Dohas Attīstības programmas sarunu norādes attiecībā uz plurilaterālām sarunām par noteikumiem un saistībām elektroniskās komercijas jomā

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 207. panta 3. punktu un 4. punkta pirmo daļu saistībā ar 218. panta 3. un 4. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

tā kā:

- (1) Pasaules Tirdzniecības organizācijas (PTO) vienpadsmitajā ministru konferencē 2017. gada 13. decembrī 70 PTO locekles pieņēma kopīgu paziņojumu par elektronisko komerciju¹¹, lai uzsāktu izpēti saistībā ar turpmākām PTO sarunām par elektroniskās komercijas aspektiem, kas saistīti ar tirdzniecību.
- (2) 76 PTO locekles 2019. gada 25. janvārī apstiprināja savu nodomu sākt PTO sarunas par elektroniskās komercijas aspektiem, kas saistīti ar tirdzniecību¹².
- (3) Saskaņā ar Dohas Attīstības programmu Padome atļāva sākt sarunas — cita starpā par pakalpojumu tirdzniecību, tirdzniecības veicināšanu un tirdzniecības noteikumu pakāpenisku liberalizāciju — Pasaules Tirdzniecības organizācijā un izdeva Komisijai norādes.
- (4) Nepieciešams pieņemt papildu sarunu norādes, lai precizētu Savienības nostāju PTO sarunās par elektroniskās komercijas aspektiem, kas saistīti ar tirdzniecību.
- (5) Saskaņā ar 218. panta 4. punktu būtu jānosaka, ka Tirdzniecības politikas komiteja arī turpmāk ir ieceltā komiteja, ar kuru apspriežoties, veic sarunas,

IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Sarunu norādes, kas izdotas Komisijai par Dohas Attīstības programmu, tiek papildinātas ar pielikumā izklāstītajām sarunu norādēm, kas izdotas plurilaterālām sarunām par noteikumiem un saistībām elektroniskās komercijas jomā.

¹¹ WT/MIN(17)/60.

¹² WT/L/1056.

2. pants

Šis lēmums ir adresēts Komisijai.
Briselē,

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*